

Понад 3 місяці триває жорстока та виснажлива війна за Україну, за її майбутнє. На боротьбу з ворогом піднявся весь наш народ. Кожен робить усе, що в його силах, аби наблизити перемогу. Наразі увага світової спільноти прикута до Збройних сил України, які дають гідну відсіч ворогу. Втім, не менш важливий фронт – медична служба. День у день лікарі рятують життя поранених військовослужбовців і мирних мешканців, які опинилися в зоні бойових зіткнень, а також дбають про здоров'я звичайних українських пацієнтів.

Від початку повномасштабного вторгнення лікарі всіх закладів охорони здоров'я самовіддано працюють, надаючи медичну допомогу всім, хто їй потребує. Однак, так само як солдат не може воювати без зброї, медик не може лікувати без медикаментів. Проблема забезпечення медичних установ і пацієнтів лікарськими засобами постала досить гостро, адже з початком війни перервалися логістичні ланцюги, іноземні фармвиробники вимушено тимчасово припинили поставки своєї продукції на територію України, до того ж чимало складів медичних препаратів було знищено в ході бойових дій. Ситуацію намагаються врятувати соціально відповідальні зарубіжні фармацевтичні компанії, які на прохання українських благодійних фондів і громадських організацій почали налагоджувати поставки необхідних лікарських засобів у вигляді гуманітарної допомоги. Однією з таких компаній є добре відома «Берлін-Хемі». Про допомогу українському народу від компанії за період війни та про проблеми на цьому шляху розповідають представники благодійних організацій та Міністерства охорони здоров'я України.

Оксана Мусієнко,
консультантка з розвитку партнерств і спільнот,
БФ «Пацієнти України»

Наскільки суттєво вплинув початок бойових дій на забезпеченість пацієнтів лікарськими засобами?

– Система забезпечення ліками та медичними виробами, яка успішно функціонувала раніше, виявилася майже повністю зруйнованою. В медичні заклади, аптеки перестали доставляти ліки. Окремі склади медичних препаратів і медвиробів у тих регіонах України, де велися бойові дії, стали недоступними, деякі з них взагалі було знищено. Після 24 лютого заклади охорони здоров'я мали у своєму розпорядженні практично тільки ті запаси медикаментів, які були в наявності на момент початку повномасштабного вторгнення. У перші 2-3 тижні постачання лікарень медикаментами майже повністю припинилося, накопичені раніше запаси стрімко зменшувалися. В таких реаліях нам довелося відновлювати постачання ліків і медичних виробів як для окремих пацієнтів, так і для лікарень.

На початку війни бізнес, держава, приватний сектор, громади об'єднали зусилля, аби забезпечити всім необхідним насамперед тих громадян, які опинилися в зоні бойових дій. Благодійний фонд «Пацієнти України» шукав будь-які нагоди та можливості, щоб забезпечити пацієнтам доступ до лікарських препаратів. Слід зазначити, що «Благодійний фонд «Пацієнти України» об'єднує близько 50 пацієнтських організацій, які представляють інтереси осіб із тяжкими захворюваннями (зокрема, орфанні хвороби, онкологічна патологія, гемофілія, епілепсія, хвороба Паркінсона, цукровий діабет та ін.).

Ми зверталися безпосередньо до керівництва багатьох фармацевтичних компаній як в Україні, так і за її межами з проханням допомогти в будь-який можливий спосіб із забезпеченням пацієнтів життєво необхідними ліками. На жаль, не всі відгукнулися, тож ми щиро вдячні тим, хто не залишився осторонь.

Однією з перших активно включилася в добротину діяльність компанія «Берлін-Хемі». В середині березня ми розпочали активну комунікацію з її представниками та домовилися про постачання низки необхідних препаратів, у першу чергу L-Тироксину. Компанія «Берлін-Хемі» самостійно доставляла препарати з Німеччини та передавала безпосередньо нашому фонду. В подальшому ми власними силами розповсюджували отримані препарати на території України.

Чи була можливість постачати медичні препарати в райони проведення бойових дій та на окуповані території для пацієнтів із хронічними захворюваннями, які перебувають там?

– Постачати лікарські засоби в райони проведення бойових дій та на тимчасово окуповані території надзвичайно

складно. Першим окупованим населеним пунктом, куди ми намагалися доправити лікарські засоби, була Нова Каховка. Нашому водію доводилося під ворожими обстрілами завозити життєво необхідні ліки, зокрема інсуліни, L-Тироксин, у найближче до міста село. Далі місцеві жителі дрібними партіями доставляли ліки в Нову Каховку. Дуже допоміг у цьому священик, якого загарбники пропускали в місто.

Ліки для Херсону спочатку акумулювали на складі департаменту охорони здоров'я Миколаївської обласної військової адміністрації. Потім керівник комунального некомерційного підприємства «Херсонська міська клінічна лікарня ім. Є.Є. Карабелеша» Херсонської міської ради організовувала доставку препаратів дрібними партіями з Миколаєва до пацієнтів у Херсоні.

Нині маємо власну мережу водіїв-волонтерів, які зустрічають вантажі та спільно з представниками військових адміністрацій у регіонах роблять все можливе, аби ліки потрапили до пацієнтів і закладів охорони здоров'я.

Як вирішується питання забезпечення лікарськими засобами внутрішньо переміщених осіб?

– Із забезпеченням внутрішньо переміщених осіб значних проблем не виникало. На території західної України, куди перемістилося чимало біженців, у звичному режимі працюють аптеки та медичні заклади, оскільки проблеми з логістикою тут майже відсутні. Пацієнти можуть легко отримати необхідні лікарські засоби за державною програмою «Доступні ліки» на основі електронного рецепта.

Людмила Валентинівна Маслова,
директор БО «Всеукраїнський благодійний фонд «Барви»

Які виклики постали перед вашою організацією з початком війни?

– Всеукраїнський благодійний фонд «Барви» був створений на початку 2020 року для допомоги дітям із рідкісними захворюваннями. Поряд із цим ми беремо активну участь у багатьох проєктах, дотичних до медицини, задля популяризації знань про ті чи інші захворювання.

Коли почалася війна, стало зрозуміло, що проблема забезпечення маленьких пацієнтів лікарськими засобами надзвичайно загострилася і нам потрібно негайно допомогти її вирішити. Спільно з керівником громадської організації «Українська академія педіатричних спеціальностей» Євгенією Володимирівною Маменко ми почали обробляти офіційні запити від українських дитячих лікарень щодо потреб у лікарських засобах і виробів медичного призначення. По допомогі до нас звернулося кілька дитячих лікарень Житомирщини, Херсонщини, сходу України, спілки багатодітних родин.

Звісно, ми надіслали чимало запитів до фармацевтичних компаній щодо можливості постачання необхідних

лікарських засобів. Шкода, але від більшості з них поки що ми не дочекалися зворотного зв'язку. Однією з компаній, яка пішла нам назустріч, є «Берлін-Хемі». Найзатребуванішими запитами були жарознижувальні засоби, які компанія нам надала в необхідній кількості.

Наталія Юріївна Кришталь,
виконавчий директор філії «Центр охорони здоров'я»
акціонерного товариства «Укрзалізниця»

Наскільки загострилася проблема забезпечення лікарськими засобами з початком бойових дій?

– Загалом потреба медичних закладів «Укрзалізниці» в лікарських засобах є досить суттєвою. Слід зазначити, що до складу системи охорони здоров'я АТ «Укрзалізниця» входять 8 потужних медичних закладів у великих містах, які обслуговують не лише залізничників, а й звичайних громадян, а отже, витрати медикаментів є значними. Звичайно, в згаданих лікарнях був певний запас лікарських засобів, однак на початку війни не було розуміння, як довго триватиме пауза в надходженні ліків.

З чим були пов'язані перебої в постачанні лікарських засобів?

– Передовсім із серйозними логістичними проблемами, оскільки в наших постачальників просто не було водіїв. Доводилося власноруч забирати лікарські засоби зі складів і доставляти їх до лікарень. Логістику значно утруднювала необхідність отримання спеціальних перепусток.

Ще однією проблемою була відсутність поставок багатьох життєво необхідних препаратів з-за кордону, адже багато іноземних фармацевтичних компаній взагалі перестали їх імпортувати. Через певний час прийшло усвідомлення, що проблему потрібно починати вирішувати самотужки, однак це виявилось доволі непросто.

Як вирішувалося питання постачання необхідних препаратів на практиці?

– З кожним днем ситуація погіршувалася, тож ми почали напряму звертатися до представників фармацевтичного бізнесу. Однією з перших компаній, яка у вигляді благодійної допомоги відновила постачання своїх препаратів з-за кордону, стала «Берлін-Хемі». Ми отримали знеболювальні засоби, медикаменти для лікування шлунково-кишкового тракту та серцево-судинної системи. Слід зазначити, що лікарські засоби потрібні були не лише для лікарень. З перших днів війни «Укрзалізниця» розпочала евакуацію населення з небезпечних регіонів, у тому числі пацієнтів медичних закладів, людей похилого віку та осіб з особливими потребами. Ці категорії громадян потребували медичного супроводу, який забезпечували працівники лікарень «Укрзалізниці», а також відповідних лікарських засобів для надання невідкладної допомоги.

Державна служба з лікарських засобів та контролю за наркотиками

Чи були перебої в забезпеченні лікарськими засобами медичних закладів та аптек під час війни? Як здійснювалося постачання лікарських засобів у райони проведення бойових дій та на окуповані території, зокрема, для пацієнтів із хронічними захворюваннями?

Протягом перших тижнів війни великі закордонні фармвиробники дещо переформатовували свою діяльність та пристосовували її до нових реалій, так само і дистриб'ютори й аптечні мережі в Україні.

Наразі ліки імпортуються з Європи здебільшого автомобільним транспортом. Вантажі переправляються в хаби на заході країни, а далі їх підхоплюють українські логісти. На період воєнного стану Міністерство охорони здоров'я максимально спростило всі процедури щодо обігу лікарських засобів: реєстрацію препаратів, рецептурний відпуск з аптек, ввезення на територію України тощо. Завдяки цьому весь ланцюг постачання фармпродукції в Україні працює стабільно, а пацієнти отримують необхідні препарати.

В районах, де зараз немає повноцінного доступу до аптек і лікарських засобів, поставки ліків та обладнання, отриманих, зокрема, як благодійна допомога, спрямовуються відразу в медзаклади. Також облаштовані мобільні точки видачі медикаментів у регіонах. Забезпеченість українців ліками є пріоритетним напрямом роботи МОЗ.

З постачанням ліків у регіони, де ведуться активні бойові дії, є значні труднощі, адже наразі немає жодного гуманітарного коридору, аби українська сторона могла завозити ліки на окуповані території. Волонтерів до окупованих населених пунктів у більшості випадків також не допускають. Ще до початку війни ми намагалися максимально забезпечити лікарні на прикордонних територіях лікарськими засобами, проте їх запаси вичерпуються. Для розв'язання цієї проблеми ми залучили міжнародну спільноту, Червоний Хрест та інші організації.

Як вирішувалося питання забезпеченням лікарськими засобами внутрішньо переміщених осіб?

Необхідні медикаменти в аптеках чи в пунктах видачі ліків можуть отримати всі громадяни незалежно від місця їхньої реєстрації, місця перебування чи наявності укладеної декларації. Також українці, яким потрібні препарати для лікування онкологічних чи інших тяжких захворювань, можуть звернутися до будь-якого сімейного лікаря чи до закладу, що надає спеціалізовану допомогу, й отримати відповідне направлення та необхідні препарати.

Яку допомогу надала компанія «Берлін-Хемі» українським пацієнтам під час війни?

Із самого початку військової агресії проти України для оперативного забезпечення пацієнтів необхідними препаратами МОЗ тримало контакт з операторами медичного та фармацевтичного ринку (виробниками, дистриб'юторами, аптеками, медичними закладами), в тому числі і з компанією «Берлін-Хемі». Так, коли в березні в аптеках виник дефіцит лікарського засобу левотироксин – препарату, що використовується для тиреоїдної терапії, компанія «Берлін-Хемі» оперативно розшукала нові партії ліків власного виробництва за кордоном і направила їх в Україну, щоб наші пацієнти мали можливість продовжувати лікування.

До речі, найближчим часом очікується ще одна поставка L-Тироксину, що надійде як гуманітарна допомога, для забезпечення потреб пацієнтів. Також компанія «Берлін-Хемі» надавала медичним закладам України й інші необхідні препарати, зокрема засоби для лікування таких пріоритетних хвороб, як цукровий діабет, серцево-судинні захворювання, у вигляді благодійної допомоги.

Отже, завдяки зусиллям вітчизняних благодійних організацій та соціально відповідальних фармацевтичних компаній українські пацієнти навіть у тяжкі часи війни мають змогу отримувати необхідне лікування. Слід зауважити, що значна кількість препаратів надавалася безкоштовно як благодійна допомога, що має критичне значення для хворих у період невизначеності та фінансової нестабільності. Завдяки всебічній підтримці з боку всього демократичного світу ми обов'язково переможемо, адже разом ми незламні!

Підготував **В'ячеслав Килимчук**

Шановні медичні працівники!

*Війна змінила ваше життя, але не знищила ваші цінності.
Навпаки, зміцнила їх. Вашу відданість найгуманнішій професії.
Вашу мужність рятувати життя під ворожими кулями.
Вашу готовність працювати 24/7, щоб наблизити перемогу.*

Віriamo у вас. Пишаємося вами.

M BERLIN-CHEMIE MENARINI